

P R A K T I C K É P Ř Í P A D Y.

K otázce žaloby pro bezdůvodné obohacení.

Z d ů v o d ů rozhodnutí nejv. soudu:

Dovolání opřené o dovolací důvody podle § 503 čís. 2, 3 a 4 c. ř. s. není opodstatněno.

Žalobce požaduje na žalovaném vrácení částky 1764 Kč 75 h, kterou mu zaplatil v důsledku právoplatného rozsudku pro zmeškání okr. soudu v B., a odůvodňuje tento žalobní nárok tvrzením, že důvodem pohledávky žalovaného proti žalobci byla náhrada škody pro nepřihlášení k nemocenskému pojištění a že rozhodnutím min. soc. péče ze dne 23. XI. 1927 č. j. 13367/IV 2/27 bylo uznáno, že žalovaný pojistné povinnosti nepodléhal. Z toho prý plyne, že žalovaný přijal žalovanou částku bez důvodu a jest jí bezdůvodně obohacen.

Jde tudíž o žalobu z bezdůvodného obohacení. Ale vrácení toho, co bylo plněno na základě právoplatného rozsudku, nelze se domáhati žalobou z bezdůvodného obohacení, nýbrž bylo by k tomu potřeba, aby onen rozsudek — ať již k žalobě o obnovu nebo k jiné žalobě — byl právoplatným rozhodnutím zrušen anebo jinak za neúčinný nebo neplatný prohlášen. Kdo přijal placení právoplatně uloženého závazku, o tom nelze říci, že byl obohacen bezdůvodně, a nelze připustiti, aby oklikou za použití § 1431 obč. zák., pokud se týče § 1435 obč. zák. byl zvrácen podklad právoplatného rozhodnutí sporu o rozsudkový výrok nabyvší právní moci. Právoplatný rozsudek mohl by býti odstraněn žalobou (*actio doli*) a novým rozsudkem jen, kdyby šlo o podvod aneb o záludné jednání žalobce, jímž vymohl si rozsudek pro zmeškání, jak bylo vyloženo v rozhodnutí čís. 11.485 sb. n. s. (Srovnej též rozhodnutí čís. 9696 a 9757 sb. n. s.) V souzené věci však dovolatel nepřednesl žádných skutečností, z nichž by bylo lze souditi, že nynější žalovaný F. K. v době, když podal žalobu a navrhl vydání rozsudku pro zmeškání, věděl o tom, že nepodléhá nemocenskému pojištění, a že snad proto jednalsťivě a proti dobrým mravům a že užil práva vědomě na škodu odpůrcovu.

Odvolací soud, zamítнув žalobu, nepochybil tedy po stránce právní a dovolací důvod podle § 503 čís. 4 c. ř. s. není opodstatněn.

Posuzuje-li se věc s naznačeného právního hlediska, nezáleží na tom, zdali se žalobce dověděl o právoplatnosti rozhodnutí min. soc. péče ze dne 23. XI. 1927 teprve před podáním žaloby a zdali platil vymáhanou pohledávku, jsa v nejistotě o její pravosti a v tísní. Odvolací řízení není tedy neúplné (§ 503 čís. 2 c. ř. s.) proto, že nebyl o těchto nerozhodných okolnostech proveden dovolatelem postrádatelný důkaz výsledkem stran.

Pokud dovolatel vytýká, že odvolací soud při posuzování právního důvodu žalobního nároku vycházel z názoru, že se žalobní nárok opírá jediné o § 1435 obč. zák., není tím doličen uplatňovaný dovolací důvod rozporu se spisy podle § 503 čís. 3 c. ř. s., nýbrž jde tu o výtku nesprávného posouzení věci po stránce právní, jejíž nezávažnost byla již v předcházejícím výkladu doličena.

Neoprávněnému dovolání bylo odepřito úspěch.

Rozhodnutí nejvyššího soudu v Brně ze dne 3. listopadu 1932 č. j. Rv I 874/31/1. Dr. Jar. Koutník.

Osobou, která při směnkách domicilovaných s udáním domiciliáta jest zproštěna protestu pro neplacení, a kterou § 39 sm. z. označuje názvem »majitel směnky« — nelze rozuměti pouhého držitele, nýbrž osobu, která podle obsahu směnky v době splatnosti jest jejím vlastníkem a tedy i směnečným věřitelem. Směnka taková, byla-li v době splatnosti vyplacena samým vydavatelem a jím indosována dále, stala se směnkou na viděnou, ale jsouc indosována s doložkou domicilu a domiciliáta, zůstala směnkou domicilovanou, a nebyla-li včas protestována, práva směnečná z ní zanikla i proti akceptantovi.

Okresní záložna v P. podala u kraj. s. v O. směnečnou žalobu proti p. F. Směnka byla vystavena od firmy K., akceptována od p. F., nato od vydatelky K. převedena žirem na filiálku Živnobanky v O., domicilována, s udáním domiciliáta, od filiálky převedena žirem na centrálu Živnobanky v Praze a u té v době splatnosti odkvitována na rubu, načež bez jakéhokoliv žira vrácena filiálce v O., při čemž pražská centrála zatížila směnečnou pohledávkou filiálku. Od filiálky byla směnka vrácena původní vydavatelce K., od té biancožirována a na konec zažalována Okres. záložnou v P.

Žalovaný F. v obsáhlých námitkách mimo jiné uvedl, že směnečné právo zaniklo i proti akceptantovi, ježto směnka nebyla u filiálky včas protestována, a odvolal se na to, že filiálka nebyla v době splatnosti podle obsahu směnky její vlastníčí, jelikož žirem nebyla od pražské centrály na filiálku zpět převedena. Dále namítl, že při směnce, jakožto obligaci scripturní se převod směnečně uskutečňuje jediné žirem, a vlastníkem dle práva směnečného jest jen ten, kdo se může vykázati nepřetržitou řadou indosací až k němu vedoucích. Jiný způsob nabytí směnky, t. j. obecno-právně, nemá účinku nabytí práv směnečných, nýbrž jenom obligačního práva proti akceptantovi, v důsledku čehož přijateli směnky přísluší proti takovému nabyvateli všechny námitky obecnoprávní. Poněvadž v daném případě od centrály